

Anexa nr. la ordinul ministrului, cercetării și inovării nr. /.....

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

PROGRAMA ȘCOLARĂ

LIMBA ȘI LITERATURA RUSĂ MATERNĂ

CLASA a IX-a

CICLUL INFERIOR AL LICEULUI

Aprobată prin ordinul ministrului

Nr. /.....

București, 2009

NOTĂ DE PREZENTARE

Disciplina *limba și literatura maternă* are un rol esențial în formarea personalității elevilor, în formarea unor deprinderi și abilități necesare pentru a le asigura accesul postșcolar la învățarea pe toată durata vieții și integrarea activă într-o **societate bazată pe cunoaștere**.

Prin studierea disciplinei *limba și literatura maternă* pe parcursul învățământului obligatoriu, elevii trebuie să-și formeze în primul rând competențele de comunicare indispensabile, în lumea contemporană, pentru orice tip de activitate profesională: să se exprime corect, clar și coerent în limba maternă, să asculte, să înțeleagă și să producă mesaje orale și scrise, în diverse situații de comunicare. De asemenea, studiul limbii și al literaturii materne contribuie semnificativ la formarea unei personalități autonome a elevilor, capabile de discernământ și de spirit critic, apte să-și argumenteze propriile opțiuni, dotate cu sensibilitate estetică, având conștiința propriei identități culturale și manifestând interes pentru varietatea formelor de expresie artistică.

Finalitățile disciplinei se reflectă nemijlocit în competențele generale și în setul de valori și atitudini enunțate în prezenta programă școlară, din care derivă întreaga structură curriculară (competențe specifice, cărora le sunt asociate conținuturile învățării). Aceste finalități își găsesc corespondent, în principal, în domeniul *Comunicare în limba maternă*, așa cum apare acesta definit în documentele Uniunii Europene (*Competențe cheie pentru învățământul pe tot parcursul vieții – Cadrul european de referință, Anexa la Recomandarea Parlamentului și a Consiliului European, 2006*), cât și în competențele transversale, menționate în același document, din domeniile *A învăța să înveți, Competențe sociale și civice, Conștiință și exprimare culturală*.

Paradigma de proiectare didactică a programelor școlare de *limba și literatura rusă maternă* (atât pentru gimnaziu, cât și pentru liceu) este una comunicativ-funcțională. Aceasta presupune **studiul integrat al limbii, al comunicării și al textului literar și nonliterar**. Principiile actualului model sunt:

- ☉ urmărirea unui set unitar și coerent de finalități ale studiului disciplinei pe parcursul întregii școlarități;
- ☉ adoptarea unui model didactic coerent, în cadrul căruia să apară evidentă deplasarea accentului de pe simpla achiziționare de cunoștințe pe structura de competențe, valori și atitudini, pe baza celor patru dimensiuni integratoare ale actului comunicativ (înțelegerea după auz, lectura, vorbirea și scrierea);
- ☉ diversificarea strategiilor, a metodelor și a situațiilor de învățare și adaptarea acestora la grupul-țintă;
- ☉ asigurarea caracterului flexibil al studierii limbii materne ruse, prin conectarea sa la realitățile vieții cotidiene și la lumea contemporană ;
- ☉ *renunțarea la compartimentarea* disciplinei în "limbă" și "literatură", asigurarea unei baze conceptuale pentru abordarea eficientă a studiului limbii, literaturii și al culturologiei ruse;
- ☉ reechilibrarea ponderii acordate în studiu variantei scrise și celei orale;
- ☉ îmbinarea echilibrată a proceselor de receptare și a celor de producere a mesajului;
- ☉ adoptarea unei perspective consecvent comunicative în cadrul căreia accentul să fie plasat pe aspectele concrete ale utilizării limbii.

Continuitatea față de programele anterioare de *limba și literatura rusă maternă* (pentru învățământul primar și gimnazial) este asigurată prin paradigma comunicativ-funcțională a disciplinei. Aceasta presupune studiul integrat al limbii, al comunicării și al literaturii în vederea dezvoltării atât a competențelor de comunicare orală și scrisă, cât și a deprinderilor de lectură (capacitatea de a înțelege și de a interpreta textele, de a fi un cititor competent și autonom, capacitatea de a înțelege și de a valoriza dintr-o perspectivă personală viziunea despre lume, despre condiția umană sau despre artă, exprimate în textele studiate).

Programele școlare de *limba și literatura rusă maternă* pentru **clasele a IX-a și a X-a, ciclul inferior al liceului**, sunt unitare din punctul de vedere al competențelor generale, al setului de valori și atitudini urmărite pentru acest segment de școlaritate și al principiului de organizare a conținuturilor pe durata celor doi ani de studiu.

Domeniile în care vor fi contextualizate activitățile de învățare pentru studierea disciplinei *limba și literatura rusă maternă* în clasa a IX-a sunt: *limbă și comunicare; literatură; concepte operaționale*.

Potrivit planurilor-cadru de învățământ în vigoare, **în clasa a IX-a, ciclul inferior al liceului**, disciplina *Limba și literatura rusă maternă* are același statut și regim orar ca și disciplina „limba și literatura română”, având alocate **trei ore pe săptămână în trunchiul comun**, la toate filierele, profilurile și specializările.

În afara trunchiului comun, următoarele filiere, profiluri și specializări **au alocată câte o oră pe săptămână în curriculum diferențiat (CD)***:

- ⇒ filiera teoretică, profilurile real și umanist, toate specializările;
- ⇒ filiera vocațională, profil pedagogic, toate specializările;
- ⇒ filiera vocațională, profil teologic, toate specializările;
- ⇒ filiera vocațională, profil ordine și securitate publică, specializarea științe sociale;
- ⇒ filiera vocațională, profil militar, specializarea matematică-informatică.

În prezentul document conținuturile alocate pentru curriculum diferențiat sunt marcate prin semnul asterisc (*).

Structura programei școlare pentru clasa a IX-a este următoarea:

- Notă de prezentare;
- Competențe generale;
- Valori și atitudini;
- Competențe specifice și conținuturi asociate acestora;
- Recomandări privind conținuturile învățării;
- Sugestii metodologice.

COMPETENȚE GENERALE

- 1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii ruse în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare**
- 2. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare**
- 3. Argumentarea în scris și oral a unor opinii în diverse situații de comunicare**
- 4. Identificarea specificului culturii ruse în context multi- și intercultural, național și universal**

VALORI ȘI ATITUDINI

- √ Cultivarea plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii
- √ Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate
- √ Formarea unor reprezentări culturale privind evoluția și valorile literaturii ruse
- √ Stabilirea unor conexiuni între literatura rusă și literatura universală
- √ Cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare
- √ Abordarea flexibilă și tolerantă a opiniilor și argumentelor celorlalți
- √ Dezvoltarea interesului față de comunicarea interculturală
- √ Manifestarea interesului față de cultura și civilizația rusă și față de specificul cultural al etniei rușilor-lipoveni

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii croate în receptarea și producerea mesajelor în diferite situații de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte	<ul style="list-style-type: none">- niveluri ale receptării orale și scrise: fonetic, ortografic și de punctuație, morfosintactic, lexico-semantic, stilistico-textual, nonverbal și paraverbal;- texte ficționale și texte nonficționale: care reflectă o experiență personală, jurnalistice, juridic-administrative sau științifice, argumentative.
1.2. Identificarea elementelor specifice din structura unor tipuri textuale studiate	<ul style="list-style-type: none">- rolul verbelor în narațiune;- rolul adjectivelor în descriere;- rolul formulelor de adresare, de inițiere, de menținere și de încheiere a dialogului;- rolul conectorilor în argumentare.
1.3. Exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind receptarea textelor	<ul style="list-style-type: none">- exprimarea orală a reacțiilor și a opiniilor față de texte literare și nonliterare (monolog, dialog, dezbateri);- exprimarea în scris a reacțiilor și a opiniilor față de texte literare și nonliterare.
1.4. Redactarea unor texte diverse	<ul style="list-style-type: none">- relatarea unei experiențe personale, rezumat, caracterizare de personaj, *povestire, fișe de lectură, referat; știri, anunțuri publicitare, corespondență privată și oficială, formulare tipizate.
1.5. Utilizarea corectă și adecvată a formelor exprimării orale și scrise în diverse situații de comunicare	<ul style="list-style-type: none">- normele limbii literare la toate nivelurile (fonetic, ortografic și de punctuație, morfosintactic, lexico-semantic, stilistico-textual);- reguli și tehnici de construire a monologului (*povestire/relatare orală, descriere orală, argumentare orală);- reguli și tehnici de construire a dialogului (conversație, discuție argumentativă);- rolul elementelor verbale, paraverbale și nonverbale în comunicarea orală.

2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Aplicarea unor tehnici vizând înțelegerea textelor literare sau nonliterare	<ul style="list-style-type: none">- stabilirea ideilor principale;- rezumarea ;- identificarea câmpurilor semantice dominante dintr-un text.
2.2. Identificarea temei textelor studiate	<ul style="list-style-type: none">- temă, motiv, viziune despre lume;- relații tematice între textele propuse pentru studiu în clasa a IX-a și texte studiate în gimnaziu.
2.3. Compararea ideilor și atitudinilor diferite în dezvoltarea aceleiași teme literare	<ul style="list-style-type: none">- modul de reflectare a unei idei sau a unei teme în mai multe opere literare (aparținând unor genuri, unor epoci diferite sau unor arii culturale diferite).

Competențe specifice	Conținuturi
2.4. Analizarea componentelor structurale și expresive ale textelor literare studiate și discutarea rolului acestora în tratarea temelor	- componente structurale și expresive: elemente de construcție a subiectului și a personajelor în texte epice; simboluri centrale în texte lirice; figuri de stil, elemente de versificație.
2.5. Compararea trăsăturilor definitorii ale comunicării în textele ficționale și nonficționale	- realitate, ficțiune, text ficțional, text nonficțional; - scopul comunicării (informare, delectare, divertisment etc.); - reacțiile receptorului (cititor, ascultător).
2.6. Aplicarea conceptelor de teorie literară ¹ în analiza și discutarea textelor literare studiate	- genuri literare; - specii literare; - autor, narator, eu liric, cititor; - moduri de expunere; - personajul; - figuri de stil.
2.7. Compararea limbajului literaturii cu cel al muzicii	- limbajul literaturii, limbajul muzicii (materialul de expresie specific, impactul asupra cititorului, ascultătorului); - concepte specifice muzicii.

3. Argumentarea în scris și oral a propriilor opinii în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Identificarea structurilor argumentative într-un text dat	- construcția textului argumentativ.
3.2. Identificarea elementelor dintr-un text care confirmă sau infirmă o opinie privitoare la textul respectiv	- textul critic în raport cu textul discutat.
3.3. Compararea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii	- interpretări și judecăți de valoare.
3.4. Argumentarea unui punct de vedere	- tehnica argumentării; - discursul argumentativ oral și scris.

4. Identificarea specificului culturii ruse în context multi- și intercultural, național și universal

Competențe specifice	Conținuturi
4.1. Identificarea în diverse surse literare și nonliterare a unor elemente de cultură și civilizație proprii etniei rușilor-lipoveni	- texte care relevă rolul bisericii în spiritualitatea etniei; - ghicitori, proverbe, zicători, obiceiuri populare; - elemente de iconoplastie.
4.2. Evidențierea componentelor de cultură și civilizație cu valoare universală	- rolul personalităților culturale în viața etniei: scriitori, lingviști, filozofi, muzicieni, istorici, pictori; - creații reprezentative ale personalităților aparținând etniei rușilor-lipoveni; - locul și rolul culturii materne în cultura națională și universală.

¹ Toate aceste concepte au fost asimilate în gimnaziu.

RECOMANDĂRI PRIVIND CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

Conținuturile învățării sunt grupate în trei domenii: I. Literatură, II. Limbă și comunicare, III. Concepte operaționale.

Domeniul „Literatură” propune două module: 1) Lumea cărților, 2) Ficțiune și realitate.

Structura modulară permite profesorilor și autorilor de manuale să caute soluțiile optime pentru organizarea parcursului didactic (modalitatea de corelare a unităților de conținut, ordinea abordării acestora, structurarea unităților de învățare).

Profesorii (și autorii de manuale) vor alege textele pe care le consideră potrivite cerințelor formulate.

În afara textelor, se va ține seama, în plus față de criteriile indicate la fiecare modul de conținuturi, de următoarele criterii generale: **accesibilitate** în raport cu nivelul dezvoltării intelectuale și de cultură generală a elevilor; **atractivitate**; **valoare**; **varietatea** autorilor selectați; **volumul de lecturi** propuse pe parcursul întregului an școlar în raport cu timpul disponibil.

Profesorii (și autorii de manuale) pot alege alte texte (creații artistice), care nu figurează între cele propuse. Acolo unde consideră necesar, profesorul poate lărgi numărul de texte pentru studiu. De asemenea, pot fi incluse texte suplimentare cu caracter ilustrativ, după cum pot fi selectate doar fragmente din textele recomandate.

I. LITERATURĂ

1) Lumea cărților

Se recomandă studierea unor grupaje tematice, urmărind tratarea diferită a unor teme literare din punctul de vedere al concepțiilor și al atitudinilor exprimate, al modalităților de expresie și al reacțiilor pe care textele le provoacă cititorului.

Pentru întregul an școlar se vor selecta în vederea studiului aprofundat, **8 texte literare de bază** (la clasele cu 3 ore pe săptămână), respectiv **10* texte literare de bază** (la clasele cu 4 ore pe săptămână).

Teme propuse:

Natura

Copilăria și adolescența

Patria

Viața la țară

Pentru fiecare temă se vor studia, integral sau fragmentar, **minimum două texte literare**. Se vor alege, în ansamblu, atât scrieri în versuri, cât și în proză.

Sugestii de texte literare:

⇒ pentru tema *Natura*

«Есть в осени первоначальной» (Ф.И. Тютчев)

«Ветхая избушка», «Снег да снег» (А.А. Блок)

«Эх, вы сани! А кони, кони!» (С.А. Есенин)

«Зимний дуб» (Ю.М. Нагибин)

«Тихое утро» (Ю.П. Казаков)

⇒ pentru tema *Copilăria și adolescența*

«Дети подземелья» (В.Г. Короленко)

«Детство», «В людях» (М. Горький)

«Кашеева цепь» (М.М. Пришвин)

«Ты откуда эту песню, Мать, на старость запасла» (А.А. Твардовский)

⇒ pentru tema **Patria**:

- «Россия» (А.А. Блок)
- «Гой, ты Русь, моя родная» (С.А. Есенин)
- «Родина» (В.В. Набоков)
- «Я знаю Россию по песням», «Стихи о России» (А.А. Прокофьев)
- «Земля родная» (Д.С. Лихачёв)
- «Тихая моя родина!» (Н.М. Рубцов)

⇒ pentru tema **Viața la țară**:

- «Наши на Дунае» (В.Г. Короленко)
- «Матрёнин двор» (А.И. Солженицын)
- «О чём плачут лошади» (Ф.Б. Абрамов)
- «Сельские жители» (В.М. Шукшин)
- «Старуха» (В.Г. Распутин)

2) Ficțiune și realitate

Se recomandă studiul unor texte care nu aparțin domeniului ficțiunii literare (proză literară, poezie, dramaturgie), legate tematic de textele literare de la punctul 1. Se va urmări reliefaarea diferențelor dintre textele literare și cele nonliterare.

Se vor studia în acest scop **cel puțin patru texte** de tipul: memorii, texte publicistice, științifice, administrative, religioase, jurnal de călătorie, jurnal în timp, eseuri, scrisori, dezbateri științifice, discursuri oratorice. Acestea pot fi repartizate fie mai mult la o temă, fie câte unul la fiecare temă. Profesorii (și autorii de manuale) pot alege tipuri de texte diferite de cele enumerate.

Pentru întregul an școlar se vor selecta, după caz, **4 texte nonliterare** (la clasele cu 3 ore pe săptămână), respectiv **5* texte nonliterare** (la clasele cu 4 ore pe săptămână).

Sugestii de texte:

⇒ pentru tema **Natura**:

un eseu privind reflectarea naturii în pictură (de ex., Дмитрий Лихачёв, «О русской пейзажной живописи» sau un discurs despre natură (de ex., Л.Н. Ситникова, «Любить природу», în Изложения и диктанты для 9 класса, изд. «Учитель», 1997) sau un eseu privind comunicarea om-natură (de ex., Н. Томышева, «Человек и природа», în 107 сочинений для школьников и абитуриентов, Юрга: Илона, 1996).

⇒ pentru tema **Copilăria și adolescența**:

un fragment de memorii (de ex., С. Есенин, «О себе») sau un text publicistic (de ex., Elizaveta Demidov, în ziarul “Zorile”, nr. 6 (119)/2002).

⇒ pentru tema **Patria**:

o dezbatere științifică (de ex., Б.С. Батенина «Дискусии о месте Росии в мировой истории и особенности её исторического пути», în Россия в мировой истории, Москва, 1996) sau un eseu critic (de ex., Г.В.Горкунова, «Тема Родины в лирике Есенина», în Как писать сочинение, Айрис Рольф, 1996) sau un text publicistic (de ex., Галина Рыжова, «Пасха в России - праздник для всех» în ziarul “Zorile” nr. 5/118, 2002) sau un jurnal imaginar de călătorie (de ex., А.А. Позднякова «Путешествие по России» în Работа над сочинением, Москва, 1996) sau un eseu compozițional (de ex., Н. Тамышева, «Это всё о России», în 107 сочинений для школьников и абитуриентов, Юрга: Илона, 1996).

⇒ pentru tema **Viața la țară**:

un fragment de text științific (de ex., Л. Головатенко, «Крепостное право и попытки социальной реформы в XVIII – XIX веках», în История России – спорные проблемы, Москва, 1994) sau un fragment de jurnal de călătorie (de ex., Petre Moiseev «Переправа вчера и сегодня», în ziarul Zorile, nr.5/129, 2003).

Recomandăm, de asemenea, și abordarea unor unități de dezvoltare a vorbirii, legate tematic precum proverbe, zicători, ghicitori, anecdote, cântece, frazeologisme, jocuri, concursuri, rebusuri (cuvinte încrucișate).

II. LIMBĂ ȘI COMUNICARE

Studiul limbii ruse materne are în centrul atenției atât coordonata normativă, cât și cea funcțională, urmărind cu preponderență formarea la elevi a deprinderilor de folosire corectă și eficientă a limbii ruse în producerea și receptarea unei varietăți de texte orale și scrise.

Abordarea conținuturilor propuse se va face în ordinea aleasă de autorii de manuale sau de profesori, care le vor integra acolo, unde consideră că au eficiență didactică.

Producerea de texte orale și scrise

EXPRIMAREA ORALĂ

√ Forme ale exprimării orale:

➤ Dialogul (tipuri)

- conversația cotidiană
- reguli ale dialogului (atenția acordată partenerului, preluarea/ cedarea cuvântului la momentul oportun, dozarea participării la dialog etc.).
- tehnici ale dialogului eficient
 - integrarea în situația de comunicare
 - înțelegerea scopului comunicării
- structura dialogului (replica, perechi de replici, grupaje de replici etc.)
- principiile ascultării active

➤ Monologul

- povestirea / relatarea orală, descrierea orală
- reguli ale monologului (contactul vizual cu auditoriul; raportarea la reacțiile auditoriului)
- tehnici ale monologului eficient
 - integrarea în situația de comunicare (auditoriul, contact)
 - înțelegerea scopului comunicării
- structura monologului (introducerea, cuprinsul, încheierea)

√ Rolul elementelor verbale (cuvânt, propoziție, frază)

√ Niveluri de constituire a mesajului oral

- nivelul fonetic
 - pronunția corectă
 - respectarea regulilor intonaționale
- nivelul morfosintactic
- folosirea corectă a formelor flexionare ale substantivelor, adjectivelor, verbelor, participiilor
 - acord (între subiect și predicat; acordul atributului)
 - roluri sintactice ale cuvintelor:

a) subiect

b) predicat verbal, predicat verbal compus,
predicat nominal

c) atribut acordat, atribut neacordat

d) complement: direct, indirect, circumstanțial

– de loc, de timp, de mod, scop, cauză

e) fraza formată prin coordonare

f) fraza formată prin subordonare: explicativă,
atributivă, circumstanțială (aspecte generale)

- elemente de relație în propoziție și frază: и, а, но, или; что, кто, потому что, где, куда, который

- nivelul lexico-semantic

- cunoașterea și folosirea sensului corect al cuvântului în context: pleonasmul, tautologia, recunoașterea dialectismelor și evitarea acestora în exprimarea literară
- erori semantice: confuzia, paronimia, interferența cu graiul lipovenesc
- utilizarea corectă a derivatelor și a compuselor (prefixe, sufixe, sufixoide)
- schimbarea categoriei gramaticale
- cunoașterea și folosirea corectă a sinonimelor, antonimelor, omonimelor și cuvintelor polisemantice.

√ Rolul elementelor nonverbale și paraverbale (gesturi, mimică, poziția corpului, tonalitate, accent, pauza în vorbire, ritm).

EXPRIMAREA SCRISĂ

Redactarea de texte (rezumat, caracterizare de personaj, povestire, eseu structurat, tipuri de corespondență).

√ Niveluri de constituire a textului scris

- nivelul ortografic și de punctuație
 - scrierea corectă a cuvintelor
 - scrierea cu majuscule
 - folosirea corectă a semnelor de ortografie
 - folosirea corectă a semnelor de punctuație

Receptarea textelor orale și scrise

√ Niveluri ale receptării:

- fonetic, ortografic și de punctuație
- influența elementelor paraverbale asupra înțelegerii mesajului oral
- rolul semnelor ortografice și de punctuație în înțelegerea mesajelor scrise
- lexico-semantic – interpretarea sensului cuvintelor în context
- stilistic – figurile de stil, procedee artistice
- textual – tipuri de texte (ficționale și nonficționale), genuri și specii literare

III. CONCEPTE OPERAȚIONALE

Se recomandă consolidarea și sistematizarea noțiunilor dobândite în clasele a V-a – a VIII-a: genuri și specii literare (opera epică, opera lirică, opera epico-lirică, opera dramatică, oda, meditația, imnul, pastelul, fabula, poemul, basmul, legenda, povestirea, bâlina, nuvela, romanul, tragedia, comedia, drama), narațiunea, descrierea, dialogul, personajul, portretul fizic și portretul moral, figurile de stil și procedeele artistice.

Se recomandă, de asemenea, familiarizarea elevilor cu noțiuni noi de teorie a literaturii în stilistică, precum momentele subiectului, timpul și spațiul narațiunii, autorul și naratorul, viziunea, urmărindu-se integrarea lor operațională în celelalte module de conținuturi ale învățării, cu scopul deprinderii elevilor cu instrumentarul de analiză a textelor.

1. În domeniul **Literatură**

Temă, motiv, viziune despre lume, procedeu artistic ; ficțiune, imaginație, literatură de divertisment, stil publicistic, administrativ, eseu, memorialistică, scrisoare.

2. În domeniul **Limbă și comunicare**

Comunicare, elementele situației de comunicare (emițător, receptor, mesaj, cod, canal, context) funcțiile comunicării, ascultare activă; tipuri de mesaje (audio, video, audio-vizuale); forme ale exprimării orale; dialog (conversație), monologul (relatarea, descrierea orală); elemente verbale ale comunicării (cuvinte, propoziții, fraze), forme flexionare, acord, erori semantice (atracția paronimică, interferența), derivate și compuse (prefixe, sufixe, sufixoide), schimbarea categoriei gramaticale, sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; elemente nonverbale (gesturi, mimică etc.), elemente paraverbale (tonalitate, accent, pauze în vorbire, ritm); ortografie, punctuație.

SUGESTII METODOLOGICE

➔ Orientarea studiului către elevi

Profesorii se vor ghida în activitatea de predare în primul rând după programa școlară și vor folosi manualele ca instrumente de lucru flexibile și adaptabile disponibilităților comunicative și particularităților psihologice ale elevilor cu care se lucrează. Profesorii vor lua ca reper nevoile reale ale elevilor, adaptându-și demersurile didactice în funcție de acestea. Finalitățile disciplinei se pot derula eficient prin centrarea lor pe activitatea elevului. În acest context profesorii au libertatea de a selecta temele și textele pentru studiu ca și metodele, procedeele, mijloacele de învățare pe care le consideră adecvate pentru atingerea finalităților vizate. Profesorul și elevul vor deveni parteneri egali în procesul comunicativ, dacă se va pune un accent mai mare pe activitățile didactice de tip formativ și numai unde este posibil, performativ, ceea ce-i va da profesorului posibilitatea de a iniția, organiza și facilita activitățile de învățare în funcție de condițiile din școală și de nivelul de stăpânire a limbii de către elevi.

➔ Caracterul funcțional, practic, aplicativ al predării-învățării

Funcția fundamentală a limbii este funcția de comunicare, iar actuala programă ține cont de acest adevăr, propunând activități didactice ce cuprind o varietate de experiențe de comunicare. Acest mod de abordare presupune implicarea elevilor în actul comunicativ și permite interacțiuni pentru rezolvarea unor sarcini de învățare concrete. Programa are la bază competențele generale și cele specifice, conținuturile fiind doar mijloacele de realizare a finalităților propuse. În ceea ce privește producerea de mesaje orale și scrise se vizează competențe procedurale aplicabile în diverse contexte, iar textele ficționale și nonficționale se folosesc ca mijloace pentru formarea deprinderilor de receptare. Pentru sugestii și exemple de activități de învățare, se pot consulta și adapta la specificul limbii și literaturii ruse materne cele referitoare la limba și literatura română, cuprinse în volumul „*Ghid metodologic. Aria curriculară Limbă și comunicare, Liceu*”, București, Ed. Aramis – 2002, elaborat de Consiliul Național pentru Curriculum.

➔ Diversificarea metodelor și instrumentelor de evaluare

Eficiența învățării decurge și din tipurile de evaluare întrebuintate în procesul didactic. Pentru ca evaluarea să conducă la o mare eficientizare a procesului predare-învățare se recomandă folosirea tuturor tipurilor de evaluare : inițială, continuă, sumativă, evaluare de proces, evaluare de produs, evaluare de progres. În afara modalităților tradiționale este necesar să se apeleze la metode și instrumente complementare de evaluare: investigația, referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea. În acest fel învățarea poate deveni mai atractivă pentru elevi. Pentru exemple și sugestii orientative puteți consulta volumul „*Ghid de evaluare. Limba și literatura română*” București – Ed. Aramis 2001, elaborat de Serviciul Național de Evaluare și Examinare.